

Чернишова Анна Михайлівна,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мистецької освіти
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)*
Філімончук Анна Леонідівна,
*здобувачка II курсу спеціальності 026 Сценічне мистецтво
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)*

ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ

Сучасне українське суспільство потребує уваги до питань культурного розвитку особистості. Серед переліку існуючих цінностей – соціальних, інтелектуальних тощо, особливої значимості набувають естетичні цінності і театральне мистецтво, як один із способів їх вираження. У сучасному світі інформаційно-комунікативних технологій бракує саме живого спілкування, а театр якраз слугує засобом живої взаємодії, живого діалогу між актором і глядачем. І хоч наразі й існує потреба саме в театрі, проте спостерігається певний занепад театральної справи.

Окреслена проблема актуалізується нині у регіональному контексті для забезпечення формування світогляду, знань історії свого рідного краю у підростаючого покоління, що є обов'язком кожної культурної та освіченої людини.

Останнім часом з'явилось багато праць з окресленої проблематики: організація творчої діяльності учнів у позашкільному закладі (О. Рассказова); виховання школярів засобами театрального мистецтва (В. Неволов); мистецтва слова (Н. Миропольська); розвиток творчої активності та творчих здібностей дітей засобами театральної самодіяльності (Г. Костюшко); музичної ритміки (Н. Григорян); формування ціннісних орієнтацій дітей у процесі занять театральним мистецтвом (В. Шахрай, Г. Ескіна).

Крім того, досвід сучасної педагогічної практики (Ш. Амонашвілі, Л. Потоцька, Е. Сазонов, Т. Соловків, Л. Чуриліна) показує, що саме для вирішення навчально-виховних завдань, а саме: розвитку культури мовлення, виховання загальної культури, прилучення дітей до національних традицій, звичаїв, творчого розвитку особистості дитини, необхідно звертатися до засобів театрального мистецтва. Використання театру та театральної діяльності у навчанні та вихованні досліджувалось О. Котиковою, І. Люблінським, Л. Масол, О. Михайловою, К. Тусків, Ю. Рубіною, М. Стуль та ін. Проблеми залучення дітей до мистецтва театру, з метою їх морально-естетичного розвитку розглянуті у дослідженнях А. Баранової, Н. Абрам'ян, Н. Миропольської, С. Нікіфорової, Н. Сорокіної та інших.

Для розв'язання проблеми гармонійного розвитку учнів засобами театрального мистецтва великого значення набуває вивчення і творче використання історії становлення та розвитку театрального мистецтва з урахуванням специфічно-регіональних та конкретно-історичних умов. Глибоко

зрозуміти закономірності розвитку визначеної проблеми, її стану та напрямів подальшого вдосконалення дає можливість застосування історичного підходу.

В Бердичеві нещодавно реставрували та відкрили музично-драматичний театр на Європейській, внаслідок цього виникає потреба в вивченні та систематизації відомих фактів щодо історії цієї споруди, театрального минулого міста та сучасного стану театру на Європейській.

Мета статті – дослідити сучасний стан, репертуар та діяльність бердичівського театру як центру розвитку культури Житомирщини-Волині.

У 2013 році рішенням міської влади було ухвалено відродити театр, підготовчі роботи тривали 2 роки і в 2015-му розпочалася реконструкція [1].

Вже 14 січня 2018 року відбулося офіційне відкриття відновленого Бердичівського музично-драматичного театру на Європейській, що зібрало багато охочих оглянути реконструйовану будівлю в день відкриття. Дебютною виставою на оновленій сцені стала “Сільва” Імре Кальмана від артистів Одеського академічного театру музичної комедії імені Михайла Водяного [2].

В сучасній споруді дивовижно переплітається вишукана автентика і кращий дизайн сучасності. Глядацька зала вміщує 420 місць, і відповідає вимогам доступності для людей із особливими потребами. Приміщення оздоблюють кришталеві люстри, гранітні сходи, класичні колони, зручні крісла обтягнуті в червоний бархат, венеціанська штукатурка та зображення старого Бердичева. Вишуканому вигляду бердичівського театру можуть позаздрити і театри великих міст.

Як і раніше, приміщення здається під гастролі, проте діє тут і місцева трупа. Першою власною виставою стала “Фріда” за романом Марини Гримич, режисером виступила Валентина Ратушинська, а головну роль виконала Анастасія Сердюк, акторський склад цієї масштабної п’єси складав понад 50 осіб. Прем’єра відбулась 13 січня 2019 року, зібравши аншлаг у залі [3]. А на один із показів, що відбувся 11 травня цього ж року, на виставу прибула і сама авторка роману [4]. Загалом, “Фрідю” показували 4 рази і кожного разу вона збирала повний глядацький зал.

27 травня 2019 року в театрі відбулась ще одна прем’єра — п’єса “Чоловік із Рангуна”, що народилася за мотивами двох творів різних авторів, зрежисована Анастасією Сердюк. В цій виставі діють 4 герої, ролі яких виконали Катерина Тополок, Вікторія Коберник, Андрій Брік і Андрій Островський [5].

Якщо говорити про гастрольну діяльність, то бердичівські глядачі мали можливість насолоджуватись грою справжніх зірок театру та кіно: Ольги і Наталії Сумських, Остапа Ступки, Богдана Бенюка, Володимира Горянського і багатьох інших. Аншлаги збирали вистави за участі неперевершеної Ади Роговцевої. Частими гостями на бердичівській сцені бувають артисти Хмельницького академічного музично-драматичного театру М. Старицького [6].

18 серпня 2020 року відбулась прем’єра вистави Шолом Алейхема “Крупний виграш, або 200 тисяч”, режисер-постановник Алла Садковська. Головну роль кравця Шиміле виконав заслужений артист України Володимир Берелет. П’єсу показували ще 25 травня 2021 року і в обидва покази вона збрала повні зали [7].

Зараз колектив музично-драматичного театру на Європейській готує нову прем'єру — виставу “Любов до смерті” за мотивами п'єси М.Старицького “Ой, не ходи, Грицю”, що відбудеться уже 14 січня 2022 року. Режисер — В'ячеслав Давидюк, сценарист — Алла Садковська, яка виконує головну роль Марусі, а в ролі Гриця постане актор Житомирського академічного обласного театру ляльок Олег Яценко [8]. Бердичівляни з нетерпінням чекають нової вистави та подальших творчих доробок колективу Бердичівського музично-драматичного театру на Європейській. Повна відвідуваність театру на гастрольних та місцевих виставах свідчить про високий попит на мистецький продукт серед бердичівського населення.

Таким чином, оновлений музично-драматичний театр на Європейській є окрасою міста та храмом просвіти й мистецтва. В місті діє своя народна аматорська трупа, яка готує вистави актуальні та цікаві для глядача, і, як результат, має завжди заповнений зал. Отже, театр є затребуваним місцем в Бердичеві і на сьогоднішній день.

Список використаних джерел та літератури

1. День. Day.kyiv.ua. У Бердичеві відкрили відновлений театр. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/news/150118-u-berdychevi-vidkryly-vidnovlenyy-teatr> (дата звернення 24.12.21р.).
2. ВІК. Телерадіокомпанія. Бердичівський муздрамтеатр готовий дарувати «радість, силу та просвіту». URL: <http://trkvik.tv/posts/berdychivskiy-muzdramteatr-na-yevropeiskii-hotovyi-daruvaty-radist-sylu-ta-prosvitu> (дата звернення: 29.12.21р.).
3. ВІК. Телерадіокомпанія. Довгождана прем'єра у Бердичеві: в театрі на Європейській давали «Фріду». URL: <http://trkvik.tv/posts/dovhozhdana-premiera-u-berdychevi-u-teatri-na-yevropeiskii-davaly-fridu-marynu-hrymich> (дата звернення 29.12.21р.).
4. Дуліби видавництво. Марина Гримич про 5-у ювілейну виставу «Фріда» у Бердичеві. URL: <http://www.duliby.com.ua/podiji/item/477-marynahrymichna5iiuvileiniivystavifridavberdychevi> (дата звернення 28.12.21р.).
5. ВІК. Телерадіокомпанія. У День театру – нова прем'єра від бердичівських акторів. URL: <http://trkvik.tv/posts/httpsyoutube-16b2oyaknq> (дата звернення 29.12.21р.).
6. ВІК. Телерадіокомпанія. 27 березня працівники міського театру вперше святкуватимуть Всесвітній день театру. URL: <http://trkvik.tv/posts/27-bereznia-pratsivnykumiskoho-teatru-sviatkuvatymut-vpershe-vsесvitnii-den-teatru> (дата звернення 29.12.21р.).
7. ВІК. Телерадіокомпанія. У музично-драматичному театрі пройшла прем'єра вистави «200 тисяч». URL: <http://trkvik.tv/posts/u-muzychno-dramatychnomu-teatri-proishla-premiera-vystavy-200-tysiach> (дата звернення 28.12.21р.).
8. РІО Бердичів. Театральний сезон у Бердичівському музично-драматичному театрі на Європейській триває: вистави, які варто побачити. URL: <https://rio-berdychiv.info/novini/kultura/item/18958-teatralnyi-sezon-u-berdychivskomu-muzychnodramatychnomu-teatri-na-yevropeiskii-tryvaie-vystavy-iaki-varto-pobachyty.html> (дата звернення 26.12.21р.).